

Ordføreren (Niels Petersen): Der har under Forhandlingerne vist sig at være Enighed om, at rent og skært civilt Arbejde kan bidrage til Fædrelandets Forsvar, men det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) fremhævede, at dette rent civile Arbejde for at komme i Overensstemmelse med Grundloven og for at bidrage til Fædrelandets Forsvar maatte udføres indenfor Militæretaten. Selv om det altsaa er rent og skært og udelukkende civilt Arbejde, er det, naar det blot udføres indenfor Militæretaten, i Overensstemmelse med Grundloven og til Fædrelandets Forsvar, udføres det derimod udenfor Militæretaten, er det i Strid med Grundloven og kan ikke bidrage til Fædrelandets Forsvar. Det er i Virkeligheden Indholdet af, hvad det ærede Medlem sagde. Det forekommer mig, at der herigennem tillægges Militæretaten en rent ud vidunderlig Evne til at give Arbejder af ganske den samme Karakter — ja, hvad skal jeg sige: Evne til at bidrage til Fædrelandets Forsvar, medens denne Evne fuldstændig forsvinder, saa snart det er Indenrigsministeriet og ikke Forsvarsministeriet, som har dermed at gøre. Men naar der altsaa er Enighed om, at rent civilt Arbejde kan træde i Stedet for den militære Værnepligt, og man, ogsaa efter Mindretallets Mening, i saa Fald finder sig fuldstændig paa Grundlovens Grund, synes jeg, at Afstanden ikke er saa overordentlig stor, og at det i alt Fald maa være Mindretallet, der oplyser, hvad det er, der bevirker, at Militæretaten har denne vidunderlige Evne til at give Arbejdet en saa forandret Karakter, at det, naar det udføres indenfor Militæretaten, bidrager til Fædrelandets Forsvar, medens det, naar det udføres udenfor Militæretaten, ikke bidrager dertil, og at det, naar det udføres indenfor Militæretaten, er overensstemmende med Grundloven, medens det ikke er Tilfældet, naar det udføres udenfor Militæretaten. Jeg tror, det ærede Mindretal ved nærmere Overvejelse vil bevæge sig henimod den Opfattelse, at civilt Arbejde er civilt Arbejde, og naar det kan bidrage til Fædrelandets Forsvar det ene Sted, kan det ogsaa gøre det andet Sted.

Klaus Berntsen: Den ærede Ordfører maa have misforstaaet mig, naar han har faaet det ud af min Tale, at vi anviser de vedkommende rent civile Arbejde, som ikke har med Militæretaten at bestille. (*Ordføreren [Niels Petersen]*): Indenfor Militæretaten.) Ja, vi har anvist dem Ar-

bejde ved Sundhedstropperne, men det kommer Militæretaten til gode, og nogle skal udføre det Arbejde. Vi har anvist dem Arbejde ved andre Institutioner, f. Eks. Orlogsværftet, det kommer ogsaa Forsvaret til gode. Det glæder mig for Resten, at den højtærede Minister i sin Replik til mig ikke var helt utilbøjelig til at gaa ind paa, at der kunde anvises de paagældende Arbejde ogsaa ved Orlogsværftet, men jeg skal sige til den højtærede Minister, der stadig paastaar, at vi vil have, at Ministeren skulde henvisse de saakaldte Militærnægtere til Arbejde f. Eks. ved Fyrvæsenet eller andre af disse Væsener, som hører under de civile Institutioner, at det har vi slet ikke nævnt, ikke med et Ord. Vi har kun nævnt tre forskellige Virksomheder, som man kunde henvisse dem til, nemlig Sundhedstropperne, Arbejdstropperne og Orlogsværftet eller andre under de militære Ministerier sorterende Institutioner, fordi det er en Lov, der ikke alene skal gælde for Øjeblikket, men ogsaa for Fremtiden, og vi kan selvfølgelig ikke forudse, hvilke Institutioner der kan indrettes af forskellig Art under de forskellige Ministerier. Der staar ikke, at Ministeren skal, men at Ministeren kan anvisse dem Arbejde under de forskellige Institutioner, som Ministeren maatte anse det for passende at anvisse dem til.

Med Hensyn til Ordførers Udtalelser i den grundlovgivende Rigsforsamling interesserer det mig, at den højtærede Minister var enig med mig i den Betragtning, at Ordføreren den Gang gjorde gældende, at ingen efter Grundlovens § 90 kan prætentere at fritages for med sin Person at bidrage til Fædrelandets Forsvar. Nu mente den højtærede Minister, at Rigsdagen kunde fritage derfor. Det forekommer mig imidlertid, at der ikke er nogen som helst Anledning til, at Rigsdagen skulde give Lov til at fritage disse Mennesker for at komme ind under den militære Øvrighed. Vi er enige med Ministeren i det, som er Hovedpunktet, at sørge for, at de, der ikke vil uddannes i Vaabenbrug, kan fritages derfor; det er kun om, hvorledes de skal anvendes, at der er Uenighed til Stede, idet Ministeren vil have, at de skal overføres til civilt Arbejde. Nu sagde Ministeren ganske vist, at han kunde tænke sig en Ordning, hvorefter det blev Forsvarsministeren, der bestemte Arten og Karakteren af dette Arbejde og havde Tilsynet med Arbejde af den Art, men der foreligger ikke et Forslag i saa Henseende, og før jeg kan udtale mig derom, maa jeg